REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi a următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineeă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 227. Braşov, Joi 12 (25) Octomvrie. 1900.

Politica lui Szell şi Germanii.

Indată după-ce a ajuns ministru-preşedinte, Coloman Szell a fost presentat de amicii sĕĭ între altele şi ca amic al Germanilor. Ne aducem aminte, că, curênd după-ce şĭ-a format cabinetul, Szell a arătat veleitatea de a lua sub scutul sĕu pe Saşii ardelenĭ conform principiilor de guvernare, ce le-a desfăşurat în declaraţiunile sale, cărora le pusese vêrf cu devisa lui cunoscută. Atuncĭ deputaţii saşĭ au trimis o delegaţiă din sînul lor la dênsul, căreia ministru-preşedinte i-a promis, că va fi cu deosebită luare aminte faţă cu interesele de cultură ale poporului săsesc din Ardeal.

A trecut un an şi opt lunĭ, de când a făcut acele declaraţii şi promisiunĭ. Dér zadarnică a fost aşteptarea, că aceste se vor realisa şi astăḑĭ pressa germană independentă din imperiu se vede nevoită a constata, că Germanii din Ungaria şi Transilvania s'au înşelat în speranţele lor şi că în deşert s'au încredut multă vreme în sentimentele cavalerescĭ şi în voinţa leală şi cinstită a noului prim-ministru.

Una din amintitele foi, „Leipziger Neueste Nachrichten“, a scris de curênd un articul sub titlul „Campania d-lui Szell în contra Germanilor din Ungaria“. Din acest titlu chiar se vede până unde au ajuns lucrurile după un an şi opt lunĭ de guvernare a „amicului Germanilor“. Espunerile, ce le face fóia din Lipsca asupra situaţiunei Germanilor în Ungaria merită a fi remarcate. De aceea voim sĕ redăm pe scurt cuprinsul lor.

Mai întâiŭ arată autorul articulului, cum a sciut sĕ se întroducă Szell şi sĕ se recomande cu devisa sa nu numai înăuntru, ci şi faţă cu strĕinătatea germană, care — ḑice — uşor lasă a fi amăgită prin astfel de apucăturĭ ale guvernelor ungurescĭ şi crede prea bucuros ceeace i-se spune, prin pressă, la banchete séu în călĕtoriile elegant pregătite ale visitatorilor din Germania, de către tot-déuna cavalerescii Maghiarĭ şi semi maghiarĭ.

Décă icĭ colo s'aude, că prin sistematica prigonire a nemaghiarilor, carĭ fac două treimĭ a poporaţiunei — continuă autorul — se întăresc numai nisuinţele centrifugale în ţéră şi printr'asta se micşoréză în mod îngrijitor valórea alianţei Ungaria, atuncĭ cei din Germania sunt prea aplecaţĭ a considera acésta ca pesimism.

„De aceea manevra lui Coloman Szell a reuşit de-ocamdată. Renumele sĕu a ajuns sĕ fiă stabilit în anumite „cercurĭ competente“ şi el póte acum sĕ trăiască politicesce uşor din capitalul acestui renume; scutit printr'o devisă liberală-europénă, intabulată la puterile amice, el póte sĕ dirigeze mai departe afacerile publice în mod şovinist-asiatic, cum a făcut'o mai înainte baronul Banffy, dér fără frumosul credit, ce şi l'a câştigat d-l Szell. Acum se póte presenta, cel puţin în interior, necombătut de opiniunea publică maghiară, ca Banffy al doilea, cel mai mare, căcĭ antecesorul sĕu a guvernat numai în semnul *forţei*, acesta însĕ pune în serviciul sĕu forţa şi *viclenia.*“

Vorbesce apoi autorul articulului fóiei germane despre cestiunea maghiarisării numelor localităţilor, care s'a pus în lucrare sub Szell, şi arată hotărîrile luate de oraşele locuite de Saşii din Ardeal. Ar trebui sĕ credem, ḑice, că ministru Szell va ţiné sémă de aceste hotărîrĭ. Dér el ne lasă de tot puţină speranţă, că va sci sĕ facă cât de puţin destul legii, dreptului istoric şi echităţii. Căcĭ acest discipul al iesuiţilor se demască din ḑi în ḑi tot mai mult, ca acel Banffy, care e decis sĕ calce în picióre „lege, drept şi [dreptate.“

După acésta fóia germană enumĕră pĕcatele comise contra germanismului în timpul cel mai recent de către ministrul-preşedinte, cum este şi ordinul prin care a interḑis ca în oraşul Oedenburg din Ungaria sĕ se mai dea în viitor concesiunea vr'unui director de teatru pentru representaţii în limba germană etc.

In fine ḑice, că cursul cel mai nou szellist totuşĭ nu va avé succesul aşteptat de şeful guvernului, căcĭ acum se ridică şi Şvabii din Bănat sĕ-şĭ apere naţionalismul lor german etc.

D-l Col. Szell n'are cuget curat faţă cu Germanii şi cu naţionalităţile, dér — ḑice, voindu-le rĕu, prin acésta adeseorĭ le va pregăti binele. Decĭ în sensul acesta îi uréză sĕ lucreze tot numai aşa înainte!

Este remarcabilă acéstă voce germană, pentru-că dovedesce, că cu tot optimismul „cercurilor competente germane“, totuşĭ adevĕrul a străbătut şi în Germania, unde au început sĕ cunóscă în cercurĭ tot mai largĭ falsitatea şi tertipurile primejdióse ale politicei dominante maghiare.

Szell despre administraţiă.

Comisiunea financiară a detei a desbătut alaltăerĭ budgetul ministeriului de interne. Cu ocasia acésta a luat cuvêntul şi ministru-preşedinte *Szell*, pentru a face o sumă de declaraţiunĭ şi a-se pronunţa mai ales despre administraţiă.

Inainte de tóte el a declarat, că portofoliul internelor îl va ţiné încă. Nu că dór' n'a putut, ci *n'a vrut chiar sĕ dea acest portofoliu altui bărbat.*

Vorbi apoi despre *reforma administraţiei* rĕspunḑênd imputărilor, că până acum n'a făcut nimic. Reforma administriei, ḑise Col. Szell, trebue sĕ se facă aşa, ca ea sĕ fiă bună, urgentă, pentru popor puţin costisitóre şi în primul rênd sĕ fiă *naţională maghiară.* (Vii aprobărĭ.) Indată-ce va puté, are sĕ-şĭ espună părerile în privinţa acésta. Afacerea însĕ n'a ajuns încă în studiul, ca sĕ se pronunţe înaintea comisiunei cu precisiunea, care o reclamă importanţa cestiunei. Fiind-că *n'are de gând sĕ presenteze dietei actuale proiectele de reformă administrative*, crede a fi pretimpuriă o discusiune a lor, la timpul sĕu însĕ va utilisa de publicitate, înainte de ce ar fi pregătit proiectele.

Recunósce şi vorbitorul, că materialul cuprins în ordonanţele administraţiei este complicat; recunósce şi aceea, că şi pe lângă sistemul numirii, administraţia póte sĕ fiă rea, ea însĕ fără acest sistem nu póte fi grabnică, cu atât mai puţin *naţională.* „Trebue sĕ ne dăm silinţa, ca reforma sĕ nu coste prea multe jertfe, se póte însĕ aştepta, că ea *va urca cheltuelile* în schimb însĕ va spori şi percepţiunile.“

Doresce şi d-l Szell sĕ se facă *alegerĭ curate*, îşĭ va da chiar silinţa, ca legea despre judicatura curiei sĕ se esecute în spiritul ei adevĕrat.

Privitor la *dreptul de întrunire şi de reuniunĭ* se va sili sĕ validiteze în practică principiul, de *a-se scuti interesele marĭ ale statului* şi libertatea individuală de-o-potrivă.

Revenind érăşĭ la *administraţiă* spune, că pregătind pas de pas reforma ei, se va nisui a vindeca gradat relele. Una din relele principale este îngrămădirea procedurei spripturistice atât la centru, cât şi în provinciă. Aicĭ a voit sĕ ajute mai întâiŭ. Printr'o ordonanţă din 18 puncte a provocat atenţiunea ministeriilor la revisuirea regulamentelor esistente, şi pentru-ca şi în provinciă sĕ *simplifice administraţia*, a trimis un funcţionar din centru la un fişpan distins, şi acolo, la faţa locului, a adunat materialul corĕspunḑĕtor, care tocmai acum se află în lucrare. Pe basa acésta va simplifica pe cât va fi posibil administraţia, parte prin lege, parte prin ordinaţiunĭ. Făcênd astfel, va pregăti şi *adminstraţia de stat* şi se vor face de altă parte corecturĭ, până când reforma proiectată va fi realisabilă.

Complotul contra Regelui Carol.

(Din rechisitoriul definitiv al primului-procuror M. Miclescu).

— Fine. —

Am ḑis, că aceştĭ ómenĭ din supremul comitet macedonean compun o adevĕrată asociaţiune de rĕu-făcĕtorĭ, şi afirmaţiunea o ilustrăm cu înseşĭ actele scrise ale acestor triştĭ asociaţĭ, din care se póte vedé, cât de puţin îi costă viaţa unui om şi, în

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Părerea unui strĕin
asupra cestiunei israelite în România.

(Urmare.)

Din tóte familiile marĭ evreescĭ de aḑĭ, nu esistă una singură, care în ramura bărbătéscă sĕ aibă sânge amestecat. Chiar puţinele familii de bancherĭ marĭ, carĭ s'au botezat (din motive, pe carĭ nu le cunosc) cum sunt familiile Erlanger, Oppenheim etc., rĕmân şi după acésta pur evreescĭ şi ca nu cum-va sĕ credeţĭ, că spun palavre în vênt, vĕ rog sĕ luaţĭ o carte oficială demnă de încredere, de pildă: *Yewisch Year Book*, capitolul asupra nobleţei evree a Angliei; veţĭ vedé, că până în ḑiua de aḑĭ *nicĭ un singur* bărbat din aceste familii — nicĭ măcar un fiu mai tînĕr, — nu se căsĕtoresce cu o creştină; şi că dintre fiice numai puţine — însĕ în acest cas cu o înţeléptă alegere a celor mai înalte cercurĭ de curte — au trebuit sĕ se sacrifice pentru causa sfântă, în braţele creştinilor pe jumĕtate maimuţe. Faptele fiind limpeḑĭ şi sprijinite de documente, puteţĭ constata aicĭ atitudinea întregei naţiunĭ evree, faţă de amestecul cu Neevreii.

Ce-i drept, în cercurile burgheze sunt bărbaţĭ Evrei, carĭ se căsĕtoresc cu Neevreice; totuşĭ numĕrul e cu totul minim şi în mai multe asemenea casurĭ am avut prilegiŭ sĕ constat cu ce sentiment sigur pentru rassă, aceştĭ Evrei, carĭ fac în mod ostentativ căsĕtorii mixte, îşĭ aleg „creştinele“ lor din familii, carĭ sunt mult infectate cu sânge evreesc.

Noi europenii nu băgăm în sémă astfel de lucrurĭ; Evreul nu pierde nicĭ-odată din vedere, din légĕn până la mormênt, interesele rassei sale.

Vedeţĭ, dér, că ideia generósă de-a asimila prin contopire colonia d-v. evreéscă, ar fi în acelaşĭ timp vătĕmătóre şi ilusorie.

Voi, Românii, aţĭ puté sĕ înlăturaţĭ ultimele bariere; Evreii însĕ, nu le vor înlătura nicĭ-odată. Acésta ni-o dovedesce fiă-care pagină a istoriei lor.

Urmarea unui astfel de donchişotism politic ar puté fi numai acésta: peste câte-va generaţiunĭ nu ar mai esista în România decât o singură rassă, numĕrósă şi cu totul curată, aceea a Evreilor; tot restul populaţiei ar fi (cel puţin în cercurile aşa ḑise mai bune, mai cultivate, şi conducĕtóre în politică) un haos de bastarḑĭ mai mult séu mai puţin jidoviţĭ. Un popor românesc de sigur, că n'ar mai esista, ci într'o nouă Palestină, o minoritate fórte numĕrósă de Evrei purĭ ar oprima cu o mână de fier pe noii Cananiţĭ şi i-ar esploata în mod sĕlbatic. Şi pe icĭ pe colo s'ar arăta câte un nobil profet evreu: óre Dumneḑeu nu va pune capĕt „orgoliului celor mândri şi nu va umili vanitatea celor puternicĭ, ca un bărbat sĕ fiă mai scump ca aurul fin şi un om sĕ preţuéscă mai mult ca monede de aur“; dér mĕ tem, că fraţii lui îl vor asculta tot aşa de puţin, cum l'au ascultat odinióră pe Isaia.

* * *

Mult stimate Domnule Redactor! Cum aţĭ băgat de sémă, scriu *au courant de la plume.* M'am întors tocmai acum dintr'o lungă absenţă şi sunt silit sĕ plec mâne érăşĭ! Imĭ lipsesce timpul de-a revisui cele ce am a vĕ spune şi de-a corecta stilul. Totuşĭ arḑĕtórea mea simpatiă pentru patria d-vóstrĕ şi temelia solidă — câştigată din studii seriósе sciinţifice — a convingerii mele cu privire la problema evree, îmĭ garantéză, că veţĭ ceti nu fără interes espunerile mele nesistematisate.

Mĕ rog la Dumneḑeu din tótă inima, sĕ dea acestor espunerĭ óre-care putere de convingere.

Sĕ mai scot încheiările celor spuse de mine? Nu-i aşa? Nu-i nevoiă. Jos persecuţiile în contra Evreilor! Jos cu prejudiţiile absurde medievale! Jos cu dispreţul social şi animositatea personală! Acordaţĭ Evreilor tótă protecţia legală, pe care o acordaţĭ tuturor strĕinilor; afară de asta, daţi-le, ca vechĭ locuitorĭ ai ţĕrii, privilegii mai marĭ; lăsaţi-i (deóre-ce nu mai puteţĭ împiedeca acésta) sĕ lucreze pe câmpul comercial şi industrial — (dér controlaţi-i bine cum lucréză!), nu le daţĭ însĕ dreptur

fine, care era isvorul de unde casa comitetului se alimenta.

Avem printre actele sesizate la Spiru Alexoff *o scrisóre originală a lui Dimitrie Troleff*, şeful pompierilor din Rusciuk, rudă cu Nicola Bogdanoff, şi étă ce găsim într'un pasagiu din ea, cu privire la un negustor din Bucuresci, Pandele Stoilov: „Décă Stoilov se opune întru ceva, rog comunicaţi-mi, eu îl voiŭ amenința; décă şi „atuncĭ se va opune, îi voiŭ propune bun „lucru aicĭ (Rusciuk), ca sĕ scăpăm de el „acolo; ér în cas estrem póte chiar sĕ se „suprime. Pentru acésta am şi vorbit cu „Kovaceff, şi om are".

Esplicaţiunea acestei nouĕ crime proiectate, o găsim într'o scrisóre a acestui Pandele Stoilov cătră Spiru Alexoff, din care resultă, că amêndoi erau în certă pentru o femeiă şi că Spiru Alexoff, în speranța de a rĕmâné cu femeia, a pîrît pe Stoilov comitetului, înfăţişindu-l ca puţin credincios causei sfinte, şi precum am vĕdut, comitetul îi pregătise deja om prin care sĕ-l suprime.

Étă cu ce uşurinţă de suflet se pronunţau sentinţele de mórte de aceştĭ ómenĭ.

Sĕ vedem acuma, din ce mijlóce trăia acest comitet, cu organisaţiunea atât de întinsă.

Se trimisese în tóte părţile carnete pentru adunarea de subscripţiunĭ benevole. Carnetul trimis lui Trifanoff portă Nr. 7357, după care se póte aprecia, cât de mare era numĕrul persónelor însărcinate sĕ facă astfel de apel la punga patrioţilor.

Se vede, că acest mijloc de contribuţiunĭ forţate, erau smulse prin intimidare, apoi prin loviturĭ şi în fine prin spargerĭ şi omorurĭ, când primele mijlóce nu reuşesc. Agenţii comitetului, precum *Krapceff* şi *Gherasimoff*, se duceau pe la diferiţĭ negustorĭ, presintându-le câte o sumă óre-care de banĭ, proporţionată după cât se crede că este de bogat. Décă nu reuşea sĕ obţină ceva, atuncĭ după plecarea lor veneau ameninţările, bătăile şi în fine scirea, că negustorul este condamnat la mórte.

Acesta este casul lui Alex. Stefanoff, cârciumar din Bucuresci, lângă *hotel Avram*, la care a fost însuşĭ Sarafoff sĕ-l ameninţe. Cum însĕ omorîrea lui Stefanoff presenta dificultăţĭ, fiind-că trebuia sĕ se facă aci, generositatea lui Sarafoff merse până acolo, încât sĕ-l erte de acéstă pedépsă, mulţumindu-se de a da ordin lui Marcu Bosniacoff, vĕr cu Alex. Stefanoff, ca sĕ-i spargă casa de banĭ şi produsul furtului sĕ fie trimes comitetului.

Trifanoff ne spune, că scrisórea lui Sarafoff din 15 Ianuarie, prin care întrébă: „ce s'a făcut cu lucrul de lângă hotel Avram?" se referă la acéstă spargere.

Dér se mai hotărîse de cătră Sarafoff şi alte douĕ furturĭ cu efracţiune, unul la brutarul Marcu din Calea Văcăreştĭ şi altul la d-na Hagi Velicu din Calea Moşilor. Acest lucru este marturisit de Nicola Miteff, de Nicola Bogdanoff şi de Alex. Trifanoff.

In fine, Trifanoff ne mai spune, că inculpatul Mitu Stoiceff, când era în Macedonia, avea misiunea de a fura copiĭ de pe la ómenĭ bogaţĭ, lucru pe care Anghel Pop Arsoff l'a făcut cunoscut la Văcăreştĭ, că aceştĭ copii erau duşĭ în munţĭ şi înapoiaţĭ numai atuncĭ, când părinţii vĕrsau sumele cerute de aceştĭ patrioţĭ umanitarĭ, ér produsul acestui nou mod de contribuţiune, era înaintat la casieria comitetului din Sofia.

Dér aceste lucrurĭ nu sunt spuse numai de inculpaţii din Văcăresci — întêmplarea a făcut, ca d-l jude instructor al cabinetului Nr. 4, făcênd o descindere în strada Lucacĭ la Bulgarul Stefan Nedelcoff, sĕ găséscă o scrisóre primită de el la 23 Iulie dela un óre-care *Spase Tosef Zicoff*, în care acesta îi face un tablou îngrozitor despre jafurile la carĭ sunt supuşĭ negustorii din Rusciuk; astfel îi scrie, că comercianţilor macedonenĭ mai bogaţĭ li-s'au luat câte 100 şi 200 napoleonĭ şi, carĭ s'au opus, au mâncat bătae de mórte şi tot li-s'au luat; citéză casul unui óre-care Karamfil, pe care, după-ce l'au bătut în mod îngrozitor, i-au luat şi 1000 lei ca contribuţiune benevolă.

Étă déră, în puţine cuvinte, acţiunea acestui comitet revoluţionar, care sub masca patriotismului, jefuesce lumea, rĕspândesce doliŭ prin nenumĕrate familii; tâlhăresce averea particularilor, şi cutezanţa ne mai audită îşĭ permite şi luxul unui organ de publicitate „*Reformele*", unde tóte aceste acte de banditism sunt glorificate.

Din cele espuse, resultă în mod neîndoios, că *Borris Sarafoff, Nicola Bogdanoff, Marcu Bosniacoff şi Anghel Pop Arsoff au complotat contra siguranţei interióre a Statului român, urzind un atentat contra vieţei Regelui nostru.*

Acest complot a fost urmat şi de órecare acte destinate a pregăti esecutarea lui, căcĭ îndată după scrisórea lui Sarafoff, dela 15 Ianuarie 1900, comitetul hotăresce sĕ se cumpere arme lui Marcu Bosniacoff şi Pop Arsoff. Acésta se dovedesce prin procesul verbal al şedinţei secrete dela 17 Ianuarie, adecă chiar a doua di după primirea scrisórei; ér conturile din acelaşĭ registru dovedesc, că s'au cumpĕrat în adevĕr douĕ pumnale pentru Bosniacoff şi Pop Arsoff, tocmai aceştia însărcinaţĭ cu sĕvêrşirea atentatului.

Cerem decĭ d-lui jude-instructor, ca prin ordonanţa sa sĕ declare, că în contra lor: Nicola Bogdanoff, Boris Sarafoff, Marcu Bosniacoff şi Anghel Pop Arsoff *este cas de urmărire pentru crima prevĕdută la art. 71, al. 1, comb. cu 76 C. p.*

Că în fine contra lor Boris Sarafoff, Vladimir Kovaceff, Anghel Pop Arsoff şi Marcu Bosniacoff *este loc a se aplica şi art. 40 C. p. pentru cumul de delicte.*

Pressa ruséscă şi convenţia anglo-germană.

Diarele rusescĭ sunt fórte amărîte în contra convenţiunei dintre Anglia şi Germania privitor la China.

„*Herold*" dice, că primirea acestei convenţii de cătră lord Salisbury, constitue manifestarea unei neîncrederĭ frivole faţă cu Rusia. „Tory"-i imperialiştĭ sunt aprópe cu aceeaşĭ neîncredere faţă de cinstea politicei rusescĭ, ca şi faţă de cinstea lor proprie. Fóia crede, că convenţia a încheiat'o deja prinţul Hohenlohe.

„*Birsevija Vjedomosti*" dice, că convenţia e o enigmă, fiind-că susţinerea integrităţii Chinei, este un principiu acceptat de tóte puterile. Scopul convenţiei ar fi aşa-dér scutirea unui lucru, care n'are lipsă de scut. La întrebarea, că din care parte e ameninţată integritatea teritorială a Chinei, amintita fóiă dice, că numai din partea acelora, carĭ au convenit de a învrăjbi pe cei ce se gândeau sĕ împedece pe contractanţĭ în răpirea acelor părţĭ din pradă, carĭ de mult şi-le închipuesc a fi ale lor. Rusia însĕ va sci sĕ apere integritatea Chinei.

„*Novosti*" crede, că împărţirea Chinei este inevitabilă.

„*Novoje Vremja*" consideră teritoriul situat la nord de Peiho ca aparţinênd sferei de interese rusescĭ şi faţă de acest teritor nu e de părere, că ar fi aplicabilă politica „uşei deschise".

Din Sofia.

Procesul extorcatorilor lui Caradja.

Se scie, că unul din marii comercianţĭ românĭ din Sofia d-l Th. *Caradja* a fost acum cât-va timp forţat de doi Bulgarĭ din comitetul macedo-andrianopolitan ca sĕ dea pentru propaganda bulgăréscă 3000 lei.

D. Caradja a dat numai o miie de lei, ér pentru restul de 2000 lei a dat douĕ poliţe a câte 1000 lei una.

Cu o lună de dile înainte de espirarea termenului din poliţe, doi banditĭ bulgarĭ s'au presentat la d. Caradja pentru a-le achita.

Acesta însĕ neavênd banii, bandiţii au voit sĕ-l asasineze şi numai graţie unei împrejurărĭ fericite a putut scăpa cu viaţa.

In urma acestor banditisme d. Caradja a comunicat cele petrecute d-lui Mişu, agentul român diplomatic la Sofia. Acesta intervenind cu energiă pe lângă guvernul bulgar, s'a ordonat facerea unei anchete, care a stabilit pe deplin vinovăţia mai multor membri din comitetul revoluţionar.

Judecarea procesului a fost fixată pentru diua de 8 Octomvrie v.

D. Caradja s'a presentat la toţĭ avocaţii din Sofia pentru a-l representa în proces; nicĭ unul însĕ n'a voit sĕ-l apere.

Faţă de acest lucru d. Caradja a pledat singur.

Tribunalul bulgăresc a condamnat pe Ciolacoff, unul dintre principalii autorĭ ai extorcărilor, *la un an închisóre*, ér pe ceilalţĭ i-a achitat.

După cum se comunică diarului „Patr." Ciolacoff a făcut apel. El se află în libertate căcĭ sentinţa i-a dat dreptul de-a puté fi pus în libertate pe cauţiune.

SCIRILE DILEI.

— 11 (24) Octomvrie.

„Deşteptă-te Române" in italienesce. Locotenentul italian *Rossi* din Neapole a tradus în italienesce poesia „Deşteptă-te Române" a bardului nostru naţional Andreiu Mureşianu.

Inarmările Românilor din Macedonia. Bandele bulgărescĭ din Macedonia continuă cu hoţiile şi crimele lor. Aceste bande — scrie „Patriotul" — se înmulţesc pe fie-care di. Toţĭ Bulgarii, carĭ au fost espulsaţĭ din România şi carĭ n'aveau cu ce trăi în Bulgaria s'au refugiat in Macedonia, unde s'au apucat de hoţii şi crime. Românii carĭ erau atacaţĭ nu puteau sĕ lupte cu aceste cete de banditĭ din causă, că n'aveau arme, — căcĭ, după cum se scie, o iradea împĕrătéscă îi opresce sĕ aibă. Faţă cu hoţiile şi crimele bulgărescĭ un numĕr mare de Românĭ au intervenit pe lângă Valiul din Bitolia ca sĕ stăruéscă pe lângă Sublima Pórtă pentru ca sĕ le dea voie sĕ-şĭ procure arme, căcĭ altfel viaţa lor este în pericol din causa bandelor bulgare. In urma stăruinţelor Valiului guvernul turc a acordat Românilor acésta favóre şi acum fie-care Român are la casa sa arme cu carĭ sĕ se pótă apĕra contra Bulgarilor.

Majestatea Sa monarchul va pleca în 26 Octomvrie n. din Gödöllö în Viena pentru a participa la cununia archiducesei Maria Immaculata. In 3 Noemvrie monarchul se va reîntórce érăşĭ la Gödöllö, unde va petrece cam trei sĕptĕmânĭ. Cu ocasia acésta monarcul va da audienţe generale în palatul din Buda.

Infrăţire română-maghiară. „Magy. Polg." din Clusiŭ vestesce cu multă satisfacţiă, că învĕţătorii dela *şcola de stat* din *Borgo-Prund*, din incidentul adunării reuniunii înv. maghiarĭ din com. B.-Năsĕud, au aranjat cu băieţii de şcólă o prea bine succésă representaţiă teatrală. „Az ördög fia" şi „Koldus aszony". Băieţii carĭ au avut rolurĭ au fost recrutaţĭ esclusiv dintre Românĭ şi Saşĭ. Şi bieţii băieţĭ au fost siliţĭ sĕ-şĭ tortureze limba şi frageda lor inteligenţă cu predarea unor priese strĕine şi ca limbă şi ca acţiune. Étă numele acestor jertfe: Elena şi Virgil Hăngănuţ, Aurora şi Stefania Bozga, Ecaterina şi Alesandru Purţila, Andreiu Duca, Lucreţia Monda şi Maria Popandron. După representaţiă a urmat dans. „Românii şi Maghiarii în deplină frăţietate au jucat până în dorile dilei „csárdás"-urĭ înfocate şi câteodată şi câte-o „Romană". Aşa scrie „M. P." Décă e adevĕrat, Bârgăuanii nu sunt tocmai vrednicĭ de laudă.

Diarul „România Jună" din Bucurescĭ şi-a sistat apariţiunea cu numĕrul de Lunĭ. Comitetul de redacţiă îşĭ esprimă speranţa, că în scurt timp, probabil pe la 15 Noemvrie v. diarul va puté reapărea.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov au întrat: *a) pe lista Nr. 133* (colectând d-l Dr. D. Barbu, paroch gr. or. în Pecica Română) *cu totul* 38 **coróne**, şi anume: Biserica rom. ortod. din Pecica rom. 5 cor., Asociaţ. de econ. şi ajut. 5 cor., Dr. Dem. Barbu 5 cor., Dr. Lazar Gebeleş, adv. 5 cor., A. Bodrogean 1 cor., S. Iosa direct. şcol. 1 cor., Dr. N. Ciaclan medic com. 10 cor., (indescifrabil) notar com. la administraţiă 2 cor., Nic. Barbura not. com. la contribuţiă 2 cor., Stef. Novac, jude reg. 2 cor.;

b) pe lista Nr. 224 (colectând d-l Aron Flucuş, paroch, Săcel) *cu totul* **10 coróne**, anume: Ar. Flucuş 5 cor., Val. Pop notar 2 cor., I. Dicu 1 cor., S. Radu 1 cor., Il. Măgian 1 cor. Priméscă nobilii donatorĭ cele mai vii mulţumite. Direcţiunea şcólelor medii gr. or. rom.

Societatea filarmonică din Braşov va ţiné Vinerĭ séra în sala reuniunei industriale o adunare estra-ordinară. La ordinea dilei este o propunere privitóre la la cinstirea memoriei rĕposatului director de musică Brandner, care şĭ-a câştigat marĭ merite pentru acéstă societate.

Escursiunĭ la Sinaia au făcut alaltăerĭ comandanţii militarĭ din Braşov d-l general de brigadă Iuliu *Weyrich* şi Paul *Jamborfy* comandantul regimentului de husarĭ Nr. 2. In Sinaia au fost primiţĭ în audienţă de Regele Românieĭ.

Scandal studenţesc. Ministrul instrucţiunei publice din Ungaria permiţênd înscrierea femeilor ca studente la facultatea de filosofiă s'au presentat dilele acestea la cursul profesorului Bekefy pentru întâia-óră un mare numĕr de studente. Spre marea lor mirare însĕ, în loc de o primire colegială, cum se aşteptau din partea colegilor lor de sex bărbătesc, studentele la întrarea lor în sală s'au găsit în faţa unei demonstraţiunĭ duşmănóse cu ţipete, flueraturĭ, bătăi din picióre, etc. Intervenţia profesorului Bekefy în favórea studentelor n'a putut calma de loc ardórea belicósă a studenţilor. Casul va veni înaintea senatului universitar. Vorba ăluia: Vodă vrea şi Hîncu ba.

Scólele din Cohalm sunt închise de Sâmbătă din causa, că s'au ivit mai multe casurĭ de scarlatină şi difteriă.

Sultanul şi Ţarul. Vineria trecută Sultanul a comunicat ambasadorului rus din Constantinopol, că fostul ministru de esterne *Turkham-paşa* a fost însărcinat sĕ salute pe Ţarul Nicolae în Livadia.

Statua lui Bismarck în Eger. Se scie, că Germanii din *Eger* (Austria) au voit sĕ ridice o statuă a lui Bismarck. Acum se anunţă din Viena, că tribunalul imperial a confirmat hotărîrea autorităţii locale *oprind* ridicarea statuei. Sentinţa tribunalului dice: Prin oprirea ridicării statuei nu s'au vătĕmat drepturile naţionale, fiind-că planul este a-se reduce la o demonstraţiă politică, ceea-ce nu se póte permite.

---

politice şi drepturĭ de proprietate rurală. A face acésta, ar însemna pentru România a-se sinucide, şi băgaţĭ de sémă ca Evreii sĕ nu ajungă sĕ domine opinia publică prin gazete şi minţile şi inimile prin stăpânirea şcolilĭ şi a producţiunei de librăriă. Corespondentul de mai înainte al diarului „*Times*" — un Evreu — a scos acum câţĭ-va anĭ o carte despre Germania, în care declară triumfător: „Nu mai esistă literatură germană, ci numai o literatură evreéscă în limba germană". Purtaţĭ de grijă de cu vreme, ca sĕ nu se pótă spune nicĭ-odată acest lucru despre România.

Legĭ de protecţiune ar fi de dorit în acéstă privinţă, dér mai însemnată încă este apĕrarea activă, spontană, în contra influenţei evree prin recunóscerea conscientă a primejdiei, pe care o presentă acésta pentru ţéră. Nu dór', că vréu sĕ suspectez motivele Evreului; n'o fac acésta nicĭ pe terenul cultural, nicĭ pe cel comercial; Evreul are dreptul de-a fi cum este; consecuenţa, cu care ţine la originalitatea lui, este demnă de admiraţie şi de imitaţiune; dér pentru intelectul *nostru* şi pentru caracterul *nostru*, înrîurirea lui culturală este o otravă distrugĕtóre.

Şi încă ceva: décă Evreul se simte nenorocit în România, cum se spunea mereu în ultimul timp, atuncĭ fiţĭ generoşĭ şi nu vĕ cruţaţĭ punga, pentru a-i uşura emigrarea. Când Evreii n'au vrut sĕ părăséscă Babylonul, Cyrus a făcut marĭ sacrificii de banĭ pentru a-i îndupleca sĕ se întórcă acasă, şi când totuşĭ nu li-a plăcut în Ierusalim, Darius li-a mai trimes o sumă, care adĭ ar echivala cu 5 milióne de mărcĭ; şi urmaşul lui, Artaxerxe Longimanus, n'a cruţat ostenélă şi cheltuelĭ pentru a consolida împrejurările în Ierusalim şi pentru a-şĭ apĕra ţéra în acest mod de întórcerea Evreilor — rĕmăseseră dór' şi aşa prea mulţĭ! Aceştia erau monarchĭ înţelepţĭ!

Ar trebui sĕ plătiţĭ un premiu Evreilor pentru părăsirea Românieĭ; orĭ cât de îngreunătóre ar fi acéstă mĕsură pentru finanţele d-vóstrĕ, ea va renta de-o miie de orĭ mai mult.

(Va urma.)

Teatru german în Brașov. D-l director Leo Bauer din Sibiiu ne comunică, că va începe ciclul de representanții cu trupa sa teatrală aicĭ în Brașov cam pe la 30 orĭ 31 Octomvrie st. n. Abonamentele se pot face în órele obicĭnuite în cancelaria teatrului din casa de concerte.

Ciangăii din Bucovina, carĭ au fost adușĭ de guvernul unguresc, ca să coloniseze cu eĭ Bănatul, care va să dică să-l maghiariseze, sunt fórte nemulțumițĭ cu starea lor, după cum i-se raportéză luĭ „Magyar Szó“ din Panciova. Intreprinderea guvernuluĭ unguresc cu colonisarea lor a făcut un desăvêrșit fiasco. Coloniștiĭ ciangăĭ nu numaĭ, că nu pot împlini dorința guvernuluĭ, ci sunt chiar firm decișĭ de a-se reîntórce în Bucovina, de unde i-au adus promisiunile fraților lor. Sute de familiĭ, cu traista și bâta, au pornit deja acolo. Corespondentul numiteĭ foĭ ia la refec pe guvern pentru paguba cea mare, ce dice, că se causéză intereselor țĕriĭ prin emigrarea lor, adăugând, că prin acéstă emigrare aspirațiunile Românilor și Sêrbilor din Bănat se întăresc și resistența lor în contra maghiarisăriĭ se măresce.

Catechisare în limba sêrbéscă. Sâmbăta trecută, în 24 Octomvrie, s'a cetit în adunarea membrilor magistratuluĭ orășenesc dela Seghedin o ordinațiune a ministrului de culte Wlasics, prin care se declară, că *în școlele sêrbescĭ* în decursul acestuĭ an *se póte propune religiunea în limba sêrbéscă*. „Egyetértés“ dice, că ordinul acesta a produs „mare sguduire“ în adunarea orășenéscă, maĭ ales fiind-că într'o ordinațiune de maĭ înainte ministrul a declarat hotărît, spune fóia kosuthistă, că în școlele sêrbescĭ limbă de propunere numaĭ cea maghiară póte fi. Aceeașĭ fóiă maĭ spune, că cetățeniĭ Seghedinuluĭ în urma ordinațiuneĭ ministruluĭ au hotărît, ca în magistratul orașuluĭ să subtragă bisericeĭ sêrbescĭ ajutorul și numaĭ atuncĭ să 'i-l dea din nou, décă în școla sêrbă se va propune *numaĭ în limba sêrbéscă*. — Va să dică ministrul a permis *„pentru acest an“* a se catechisa eleviĭ în *școla sêrbéscă* în limba lor maternă, ér magistratul orașuluĭ i-a *subtras* ajutorul ce se da bisericeĭ sêrbescĭ pentru a-șĭ susține școla.

Măcelurĭ în Armenia. Din Constantinopol se telegraféză luĭ "Petit Bleu" din Paris, că Musulmaniĭ au prădat, violat și măcelărit timp de treĭ dile împrejurimile orașuluĭ Diarbekir, fără ca trupele turcescĭ să intervină. Opt sate armenescĭ au fost distruse.

Cererea de grațiare a ucigașilor Papp Béla și Zsoldics Mihály osândițĭ la mórte e înaintată deja la Majestatea Sa. Curia a recomandat pentru grațiare numaĭ pe Zsoldics Mihály. Ministrul de justiție n'a schimbat nimic în hotărîrea senatuluĭ de grațiare, ci a înaintat'o simplu Monarchuluĭ.

Incurcăturile în China.

Am semnalat erĭ, că pressa englesă salută cu satisfacțiă convenția germano-englesă. Tot așa și pressa germană, care apreciază coventia ca pe un act menit a forma cheia la resolvare a cestiuneĭ chinese, firesce înse numaĭ décă tóte puterile vor accepta principiile fundamentale cuprinse în convenția.

Se dice, că Austro Ungaria și Italia sunt de acord cu convenția, ér America să fi declarat deja, că primesce principiile cuprinse în convenție. Maĭ rĕmâne declararea Franciei și Rusieĭ, a căror atitudine până acum e îndoiósă. La alt loc arătăm, cât de neplăcut a surprins convenția pe ceĭ din Rusia și cum judecă pressa rusésca acest *coup* diplomatic.

*

„New-York Herald“ publică un articul fórte important prin care arată, că Rusia e pe cale de a-se retrage din concertul puterilor. După telegrame din Petersburg, Rusia ar fi hotărît să ducă o politică personală față de China. Rusia n'a dat nicĭ-odată multă importanță acțiuneĭ comune cu celelalte puterĭ și acum va declara, că nu póte urma politica rĕsboinică a unora din puterĭ și va căuta să se înțelégă cu China, fără a ține sémă de scopurile pe carĭ le urmăresc celelalte puterĭ, în special Germania.

*

Același diar află din Hong-kong, că insurgențiĭ au ocupat posițiĭ fórte tarĭ în apropiere de Huișau, unde își au cuartierul general. Șefiĭ insurecțieĭ, probabil partisanĭ de aĭ luĭ Konghinvais, au lansat o proclamațiă în care spune, că China a fost lăsată la discrețiа dușmanilor séĭ, stare de lucrurĭ pentru care numaĭ Mandariniĭ sunt vinovațĭ. Un detașament de insurgențĭ a pornit spre Nord în direcția spre Canton.

*

„Agenția Reuter“ află din Tien-Cin, cu data de 19 Octomvrie, că după scirile din Paotingfu aliațiĭ, sosind acolo, au găsit orașul ocupat de colóna francesă care se află acolo dela 15 Octomvrie. Deși colóna francesă a fost avangarda trupelor aliate, Germaniĭ și Englesiĭ sau arătat fórte indispușĭ de succesul anticipat al Francesilor.

Curierĭ chinesĭ asigură, că Germaniĭ și Francesiĭ au săvêrșit multe prădăciunĭ în mersul lor și că au incendiat maĭ multe sate.

După scirĭ dela 18 Octomvrie, primite de Agenția „Havas“ din Peking, Paotingfu a fost ocupat de o colónă francesă sub comanda generaluluĭ Bailloud, înainte de sosirea colóneĭ internaționale, care venea dela Peking.

Cio Ceu, care era ocupat de 200 de soldațĭ aĭ luĭ Li-Hung-Ciang a fost evacuat pe o simplă somațiune a unuĭ căpitan francés.

Germaniĭ în Paris.

Multora dintre visitatoriĭ esposițieĭ din Paris li-au bătut la ochĭ faptul, că de astă-dată esposiția a fost cercetată de fórte mulțĭ Germanĭ. Diarele francese și cu deosebire „Figaro“ în numĕrul sĕu maĭ recent se ocupă în mod prietinos cu Germaniĭ, carĭ au visitat esposiția, scriind între altele următórele:

Astă-vară, ceĭ maĭ mulțĭ, carĭ au visitat esposiția, au fost Germaniĭ de clasa de mijloc a societățiĭ. Familiĭ întregĭ cercetau esposiția, palatele, avenue-le și pe timpul prânduluĭ restaurantele maĭ eftine erau tóte ocupate de eĭ. In aceste restaurante era raritate, décă la a treia séu a patra masă se audea vorbindu-se limba francesă, pe când la celelalte se vorbea tot numaĭ limba germană. Acum pe tómnă ne-au visitat esposiția și societatea maĭ de frunte din Germania. Ceĭ maĭ mulțĭ n'au vorbit limba francesă. Totușĭ, mulțămită bunăvoințeĭ chelnerilor și servitorilor, s'au putut înțelege.

Inainte de asta cu vre-o 10—11 anĭ n'ar fi mers lucrul așa de neted. Atuncĭ i-ar fi desprețuit pe Prușĭ, s'ar fi făcut, că nu le înțeleg limba și în fine socotelile lor le-ar fi piperat. Prin aniĭ înainte de 1870 iubeam mult pe Germanĭ. Invĕțam uniĭ dela alțiĭ și ómeniĭ marĭ ni-i admiram și lăudam imprumutat. După acésta a isbucnit rĕsboiul din 1870, care de-odată a rupt relațiunile amicale și inimicițiile au rĕmas și după rĕsboiŭ, cu tóte că Germaniĭ numaĭ decât ne-au atins mâna de împăcare. Eĭ au luat rĕsboiul, ca și duelul, după ce s'au sfĕrșit ostilitățile, părțile inimice se împacă. Noĭ înse n'am luat și nicĭ adĭ nu luăm așa lucrul, acésta este causa, că nicĭ după 30 de anĭ nu ne putem înțelege.

Autorul rândurilor de maĭ sus vorbesce cu mare insuflețire despre împĕratul Wilhelm II, apoĭ încheie astfel: Óre va veni un Augustus, un Antonius, séu un Marc Aureliu, care să vindece ranele, pe carĭ le-a causat Attila?

Pot să fiă femeile medicĭ?

Nu puțină sensațiă a produs scirea, că renumitul profesor universitar dela clinica din Viena *Nothnagel*, a pretins, ca o domnișóră, care era înscrisă în tótă regula ca studentă în medicină, să părăséscă sala, altfel el nu-șĭ începe prelegerea. Casul era pentru mulțĭ neesplicabil, maĭ ales, că Nothnagel e cunoscut ca aderent învăpăiat al emancipăriĭ femeiĭ. Esplicarea proceduriĭ sale înse a dat'o însu-șĭ Nothnagel, care trecênd dilele aceste prin Budapesta, a declarat următórele consilieruluĭ sanitar Dr. Hertzka:

Recunosc, că mișcarea pentru emancipare a femeilor și nisuințele lor de a-șĭ câștiga cualificațiă maĭ înaltă, șĭ-au avut causele lor. Era maĭ mult o cestiune de pâne pentru fetele sĕrace, cestiune, care dic și eu, că trebue sprijinită, chiar prin legislațiune. Nu vorbesc despre modalitățĭ șĭ mijlóce, căcĭ m'așĭ estinde prea departe. Sunt amicul educațieĭ maĭ înalte a femeiĭ. Ele să învețe chiar așa ca bărbațiĭ, să se dedice literaturei, esteticeĭ, sciințelor naturale și altor studiĭ, ce aparțin progresuluĭ și cultureĭ generale.

Dér pe cât de hotărît pășesc în interesul educațieĭ superióre a femeiĭ, tot așa de neîmpăcat adversar sunt la aceea, ca femeile să pășéscă pe cariere, carĭ recer studiĭ *specialiste*. Eu prețuesc femeia în grad mult maĭ mare, căcĭ ea este, care ne auresce viața; ea este poesia și idealismul nostru. Ce ar deveni ea, décă s'ar scobori în pulberea drumurilor și ar lupta ca bărbatul pe arena luptelor viețiĭ? Bărbatul trebue să-șĭ pórte femeia, cum se dice, pe palme, dimpotrivă înse și ea să radieze dela sine acel spirit recoritor și dătător de viață, care să fiă o adevĕrată binecuvêntare pentru bărbatul, care se reîntórce acasă dela munca obositóre.

Eu cred, că etica sanctuaruluĭ nostru familiar, și firesce, întréga nóstră viață socială și de stat ar deveni o nimica, décă femeia pășesce ca și bărbatul pe terenul public și al luptelor de tóte dilele. Cine va cresce atuncĭ copiiĭ. Institutele, pensionatele? In astfel de împrejurărĭ sanctuarul nostru familiar s'ar nimici. Declar hotărît, că chiar și posiția manufacturierilor și a muncitorilor de fabrice a-șĭ dori să o scoŭ de așa, încât femeia să pótă să traéscă numaĭ misiuneĭ sale, adecă să-șĭ țină în ordine casa și copiiĭ.

Ce privesce *sciința medicală*, ea nu este de loc pentru femeĭ și ar fi de prisos să se maĭ vorbéscă despre acésta. Conced, că și din rêndul femeilor s'ar pute ivi medicĭ bunĭ, tot așa pe cum sunt destuĭ medicĭ reĭ. Corporația medicilor înse n'are lipsă de femeĭ, căcĭ și așa numĕrul lor este destul de mare. Nu voiŭ să vorbesc despre aceea, décă și întru cât ar puté femeile se ridice nivelul sciințeĭ. Eu așĭ concede șĭ maĭ mult femeilor, décă chiar voim să crescem din ele savanțĭ specialiștĭ. Căcĭ, décă vom aplica consecuent principiul emancipăriĭ femeiĭ, atuncĭ pe aceste le putem aplica în tóte carierele, putem să le punem în serviciĭ înalte de stat, să le alegem deputațĭ, ba să le deschidem loc chiar în armată.

Aut — aut! Séu că urmăm calea ce ni-o indică natura, séu întórcem totul cu fundul în sus. Ce privesce îndeosebĭ punctul meu de privire, că ce cred despre aceea, décă femeile sunt trimise în clinicele universităților ca să studieze, étă care este părerea mea:

Studiarea în clinică se întêmplă cu seriositate demnă și cu decență; dimpotrivă înse, sunt de lipsă unele esplicațiunĭ și demonstrărĭ, carĭ vatĕmă pudiciția firéscă a femeiĭ. Nu esitez a mărturisi, că m'ar supĕra, décă așĭ vedé pe fiica mea între ascultătorĭ. Décă statul vré să-șĭ creeze medicĭ-femeĭ, asta ar avé loc singur și numaĭ în universitățĭ femeescĭ.

Cum își cresce împĕratul Wilhelm fiiĭ séĭ?

Din incidentul, că unul dintre fiiĭ împĕratuluĭ, prințul Adalbert, a primit dilele acestea sacramentul confirmațiuneĭ, un diar din Berlin publică maĭ multe amĕnunte asupra moduluĭ de crescere a fiilor împĕratuluĭ Wilhelm. Étă ce spune între altele:

Impĕratul Wilhelm își cresce fiiĭ séĭ fórte cu multă rigóre. Li-se dă de învĕțat fórte multe și li-se pretinde să învețe în mod fundamental; abia 2 óre de distracțiă li-se permite pe di. Intrebuințarea dileĭ le este împărțită după un plan, care ca și planul de învĕțământ, lucrat de însu-șĭ împĕratul, se esecută cu tótă punctualitatea.

Vara se scólă prințiĭ la 6, iarna la 7 óre. La $8^{1}/_{2}$ li-se servesce ca dejun ceaĭ și prăjiturĭ, de maĭ multe orĭ în societatea părinților. La 8 óre urméză órele de învĕțământ, carĭ duréză până la 11, apoĭ li-se dă 1 óră pentru mâncare și odihnă; urméză érășĭ învĕțământ timp de 2 óre, și apoĭ un prând simplu de acĭ înainte studiu până la 6 óre, întrerupt cu ore de călărit, gimnastică și mișcărĭ. Terminând cu o cină de bucate felurite, recĭ și calde, terminĭ cu jocurĭ sociale, carĭ să isprăvesc la 9 óre, când e sosit timpul de culcare.

La dorința hotărită a împĕratuluĭ, prinților nimic nu li-se trece cu vederea, ci au să stea cu diligință de studiu și eventualele pedepse nu li-se iértă nicĭ odată. Neîncetat și cu interes strict veghiază atât împĕratul, cât și împĕrătésa asupra educațieĭ sciențifice. Impĕratul cu deosebire pune pond pe sciințele militare. Acéstă grea ocupațiune o au.— Impĕrătésa, întocmaĭ ca șĭ soțul sĕu încoronat, pedepsesc orĭ ce îndîrjire, nesupunere și chiar și greșelĭ maĭ micĭ.

Literatură.

La Arad a apărut *„Gramatica română“* pentru școlele primare de *Ioan Petran*, profesor. Partea II Pentru cl. IV. Conține 95 pag. și costă 60 banĭ.

*

Avis pentru d-niĭ învĕțătorĭ. Aduc la cunoscința d-lor învĕțătorĭ românĭ, că se află sub tipar și în curênd va apăré *Geografia* pentru școlele poporale române de *Nicolau Pop*, fost conrector la gimnasiul român din Brașov, în *edițiunea a noua*, cu multe *ilustrațiunĭ*, *harte* și cu *harta Ungarieĭ colorată*, îndreptată și potrivită celuĭ *maĭ nou plan ministerial* de învĕțământ. Cartea acésta se póte procura încă de acum la subscrisul, precum și la tóte librăriile. La 10 esemplare servesc cu unul gratis. *H. Zeidner*, editor de cărțĭ școlare în Brașov.

ULTIME SCIRĬ.

Viena, 23 Octomvrie. Scirĭ telegrafice sosite din China anunță, că rĕsboiul a prefăcut Mandsuria într'un vast și desolat cimitir. Orașele Algun, Sokalin și alte localitățĭ bogate și înfloritóre înainte de rĕsboiu, sunt acum o grămadă de ruine. Fluviul Amur e așa de plin de cadavre întrate în putrefacțiune, încât pescii mor în enorme cantitățĭ.

Dublin, 23 Octomvrie. Foile irlandeze publică o adresă către președintele *Krüger* în numele națiuneĭ irlandeze. Adresa glorifică virtuțile președinteluĭ și are cele maĭ aspre cuvinte de reprobare față de națiunea englesă. — Adresa acésta se va ceti luĭ Krüger în limba irlandesă și olandesă, apoĭ va fi afișată pe placate în întrégă Olanda.

DIVERSE.

Nuntă de zinc. Scim, că mulțĭ dintre ómeniĭ cu dare de mână își serbéză nunta de *argint* séu chiar nunta de *aur*. Dér ca să-șĭ serbeze cineva și nunta de *zinc*, acesta e un lucru maĭ rar. In Paris înțeleg sub nunta de zinc sĕrbarea anuluĭ al 10-lea dela căsĕtoriă. O astfel de nuntă șĭ-au serbat de curênd baronul și baronesa Mainville din Babel de pe țĕrmul Seneĭ. Intreg serviciul folosit la masă era din zinc. Erau din zinc farfuriile, lingurile, cuțitele, ba chiar și vinul din ulciórele de zinc l'au beut cu pahare tot de zinc. Óspeții au făcut darurĭ părecheĭ ce șĭ-a serbat nunta de zinc mulțime de lucrurĭ tóte din zinc împodobite cu petri scumpe.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%.	113.35
Renta de corone ung. 4%.	90.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.50
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	98.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	115.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.50
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	163.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	96.60
Renta de hârtie austr.	96.36
Renta de aur austr.	114.10
Losurĭ din 1860.	131.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit	645.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	647.—
Napoleondorĭ	19.21
Mărcĭ imperiale germane	117.72½
London vista	240.75
Paris vista	97.90
Rente de corone austr. 4%	97.40
Note italiene	90.30

Cursul pieței Brașov.

Din 24 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.96
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.15	Vênd.	19.20
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	117.60	Vênd.	177.66
Lire turcescĭ	Cump.	21.40	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.50

Nr. 88—1900.

Publicare de licitare.

Subscrisul senat bisericesc, escrie prin acésta licitațiune publică, pentru edificarea bisericei, din parochia Rebra mare (Nagy-Rebra) (comit. Bistrița-Năsĕud), pre basa planului și a devisului de spese, aprobat de Pré Ven. Consistor Eppescu al Gherlei cu clausula de dto 18 Iulie 1899, sub Nr. 6190 pre diua de 12 Novembre 1900 st. n. la 10 óre a. m.

Licitațiunea va fi verbală, și cu oferte închise, carĭ vor fi a se aşterne la adresa senatului bisericesc, provĕdute cu vadiul legal, până la datul licitărei.

Planul și devizul de spese, precum și condițiunile de licitațiune, se pot vedé în cancelaria oficiului parochial, din Rebra mare până la ziua de licitare.

Prețul de strigare se statoresce cu 30,570 corone și 18 filerĭ.

Din ședința ținută la 29 Octomvre 1900.

Președintele:

Onisim Rotariu, paroch gr.-cat' — Iacob Pop, secretar.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).

Dela Brașov la Kezdi Oșorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zĕrnesci (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

I. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
II. Trenul pers., la óra 9·27 min. p. m.
III Trenul mixt, la óra 5.— min. dim. (ca e circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda și Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).

Dela Zĕrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.